

Bijlage III

Begrippenlijst

bij het toezichtsrapport over de uitvoering van inzageverzoeken persoonsgegevens door de AIVD en de MIVD

CTIVD nr. 54

14 juli 2017

Commissie van Toezicht op de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten

CTIVD nr. 54

BIJLAGE III

**bij het toezichtsrapport
over de uitvoering van inzageverzoeken
persoonsgegevens door de AIVD en de MIVD**

Aanvrager	De natuurlijke persoon die een inzageverzoek bij de Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (AIVD) of de Militaire Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (MIVD) doet. Ook wel verzoeker genoemd.
Algemene bevoegdheid	De bevoegdheid van een dienst tot het verzamelen van gegevens (artikelen 12 en 17 van de Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten, Wiv 2002). Een dienst mag deze bevoegdheid voor alle taken gebruiken, met inachtneming van de voorwaarden in artikel 12. De algemene bevoegdheid moet worden onderscheiden van de bijzondere bevoegdheden.
Archief	Zie semi-statisch archief.
Bestuurlijke aangelegenheid	Het inzagerecht strekt zich uit tot persoonsgegevens of andere gegevens dan persoonsgegevens. Artikel 51 Wiv 2002 bepaalt dat 'andere gegevens' betrekking hebben op bestuurlijke aangelegenheden. Een bestuurlijke aangelegenheid kan van alles zijn, zoals een onderwerp, thema, gebeurtenis of organisatie.
Bijzondere bevoegdheid	Een bevoegdheid van de dienst die een specifieke inbreuk op de persoonlijke levenssfeer maakt. De toepassing van een bijzondere bevoegdheid heeft veelal een geheim karakter. De bijzondere bevoegdheden en de voorwaarden waaronder deze mogen worden toegepast zijn neergelegd in de artikelen 20 t/m 30 van de Wiv 2002 (bijvoorbeeld tappen of de inzet van een agent).
Geëvalueerde gegevens	Gegevens die zijn beoordeeld op relevantie voor de taakuitvoering van een dienst. Deze zijn vastgelegd in hard copy archieven en bepaalde digitale systemen van de diensten.
Gegevensverwerking (verwerking van gegevens)	Elke handeling of elk geheel van handelingen met betrekking tot gegevens, waaronder in ieder geval het verzamelen, vastleggen, ordenen, bewaren, bijwerken, wijzigen, opvragen, raadplegen, gebruiken, verstrekken door middel van doorzending, verspreiding, of enige andere vorm van terbeschikkingstelling, samenbrengen, met elkaar in verband brengen, alsmede het afschermen, uitwissen of vernietigen van gegevens (artikel 1 sub f Wiv 2002).

Generieke selectielijst

Uit artikel 3 van Archiefwet 1995 volgt dat overheidsorganen verplicht zijn de onder hen berustende archiefbescheiden in goede, geordende en toegankelijke staat te brengen en te bewaren alsmede zorg te dragen voor de vernietiging van de daarvoor in aanmerking komende archiefbescheiden. Ingevolge artikel 5 van de Archiefwet 1995 is de zorgdrager (d.i. degene die bij of krachtens de wet belast is met de zorg voor archiefbescheiden) verplicht tot het ontwerp van selectielijsten waarin tenminste wordt aangegeven welke archiefbescheiden voor vernietiging in aanmerking komen. Conform het bepaalde in artikel 9, eerste lid van de Archiefwet 1995 worden in dat kader bij of krachtens algemene maatregel van bestuur nadere regels gesteld. Deze regels zijn uitgewerkt in het Archiefbesluit 1995. In artikel 5 van het Archiefbesluit 1995 is aangegeven waaruit een selectielijst dient te bestaan. Het gaat dan onder meer om een systematische opsomming van categorieën archiefbescheiden, waarin bij iedere categorie is aangegeven of de archiefbescheiden bewaard worden (bij het Nationaal Archief) dan wel na welke termijn zij voor vernietiging in aanmerking komen. In 2016 zijn generieke selectielijsten voor de diensten vastgesteld. Tot de inwerkingtreding mag er geen vernietiging van gegevens plaatsvinden. Deze lijsten zijn niet alleen bedoeld om de 'oude archieven' van de diensten en hun voorgangers op te schonen, maar vooral om de informatiehuishouding in de toekomst te beheren en toegankelijk te houden.

Inzagebesluit

Een beslissing op een individueel verzoek om kennisneming (ook wel inzageverzoek genoemd) van door de diensten verwerkte gegevens. Het betreft een beschikking in de zin van de Algemene wet bestuursrecht (art. 1:3 Awb) waartegen bezwaar bij de dienst alsook (hoger) beroep bij de bestuursrechter mogelijk is.

Inzageverzoek

Een verzoek tot kennisneming van door de diensten verwerkte gegevens. De Wiv 2002 bevat specifieke bepalingen over het recht op inzage van individuen (hoofdstuk 4, artikel 45 e.v. Wiv 2002). Een inzageverzoek kan betrekking hebben op persoonsgegevens van de aanvrager/verzoeker (art. 47 Wiv 2002) of van de overleden echtgenoot, geregistreerd partner, het kind of een ouder van de aanvrager/verzoeker (art. 50 Wiv 2002) of op gegevens die betrekking hebben op de in de aanvraag vermelde bestuurlijke aangelegenheid, bv. een organisatie, gebeurtenis of thema (art. 51 Wiv 2002).

Naslag

Naar aanleiding van een inzageverzoek over persoonsgegevens het zoeken in verwerkte gegevens (d.w.z. geëvalueerde gegevens) naar persoonsgegevens die moeten worden beoordeeld op vrijgave in relatie tot het inzageverzoek.

Notificatieplicht

De notificatieplicht houdt in dat de AIVD en de MIVD vijf jaar na de beëindiging van het toepassen van een bepaalde bijzondere bevoegdheid moet onderzoeken of de natuurlijke persoon tegen wie deze is ingezet hiervan in kennis kan worden gesteld (het uitbrengen van een (notificatie) verslag of 'notificeren'). Bepaalde in de wet geregelde gronden kunnen aan notificeren in de weg staan (art. 34 lid 5-7 Wiv 2002). De notificatieverplichting geldt voor vier bijzondere bevoegdheden: openen brieven (art. 23 lid 1 Wiv 2002), gerichte interceptie (art. 25 lid 1 Wiv 2002), selectie van sigint (art. 27 lid 3 Wiv 2002) en binnentreden woningen (art. 30 lid 1 Wiv 2002). De notificatieverplichting is vastgelegd in artikel 34 Wiv 2002.

Onderwerpdossier

Dossier waarin informatie over een onderwerp is samengebracht.

Ongeëvalueerde gegevens

Gegevens die nog niet zijn beoordeeld op relevantie voor de taakuitvoering. De diensten kunnen (verzamelingen) gegevens verkrijgen door de inzet van algemene en bijzondere bevoegdheden, als ook door uitwisseling met buitenlandse inlichtingen- en/of veiligheidsdiensten.

Onrechtmatig

De Commissie van Toezicht op de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten (CTIVD) komt tot het oordeel onrechtmatig als sprake is van strijdigheid met de wet, jurisprudentie of als de motivering zodanig gebrekkig is dat herstel ervan niet mogelijk is. Hierbij wordt rekening gehouden met de aard van de belangen waarop een inbreuk wordt gemaakt. De CTIVD ziet haar aanbevelingen, indien en voor zover zij door de betrokken minister(s) zijn overgenomen, ook in de berichtgeving aan het parlement, als onderdeel van de op de AIVD en de MIVD toepasselijke wet- en regelgeving. Het handelen van de AIVD en de MIVD dat hiermee niet in overeenstemming is, is derhalve ook onrechtmatig.

Onzorgvuldig

De CTIVD komt tot het oordeel onzorgvuldig als sprake is van een tekortkoming die herstelbaar is. In eerdere toezichtsrapporten ging het om een gebrekkige motivering. Op basis van eigen nader onderzoek van de CTIVD bleek dan dat ondanks een tekortkoming in de motivering toch aan de wettelijke vereisten (beginselen van noodzakelijkheid, proportionaliteit en subsidiariteit) is voldaan.

Persoonsdossier

Een dossier waarin informatie over een persoon is samengebracht.

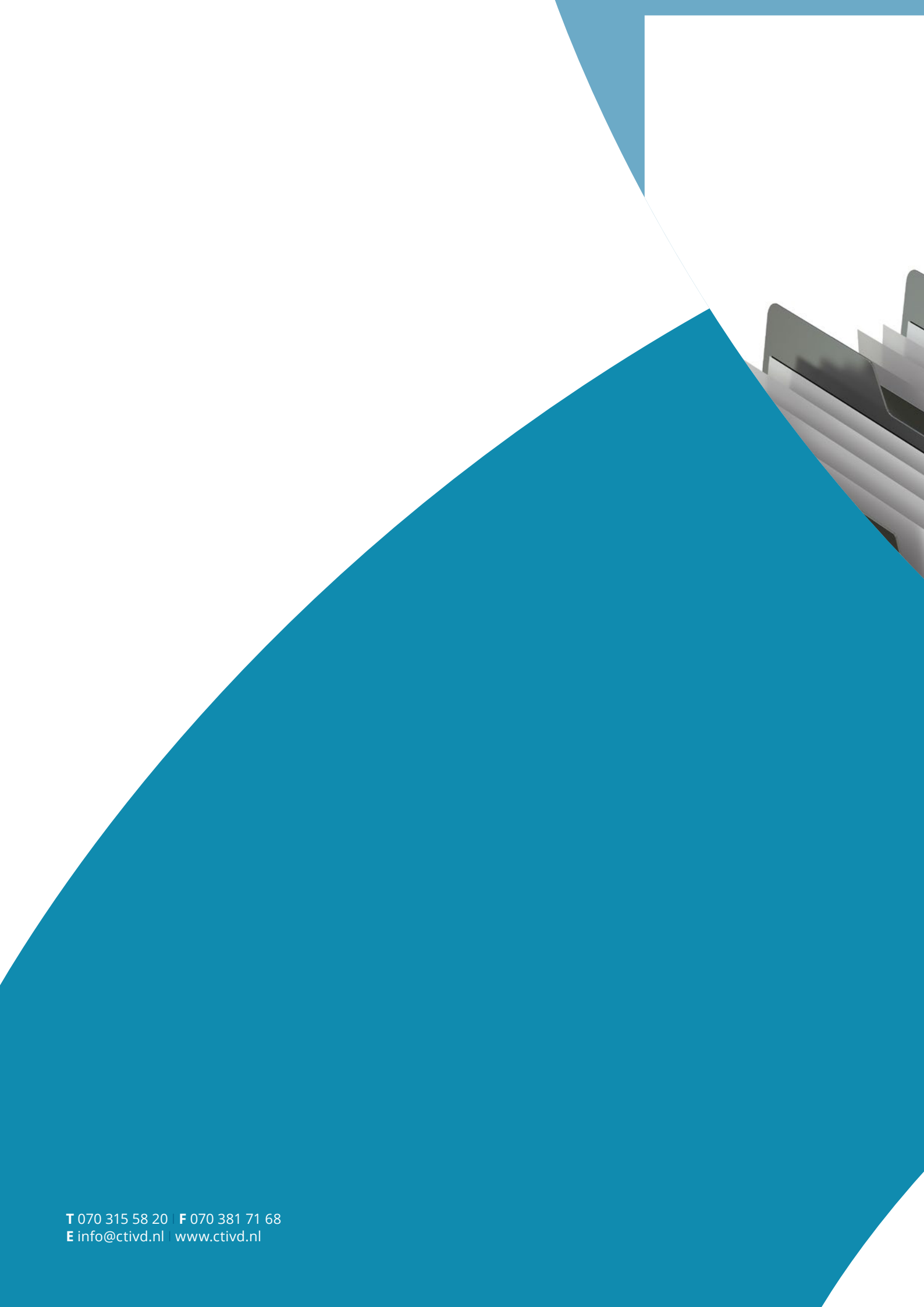
Persoonsgegevens

Gegevens die betrekking hebben op een identificeerbare of geïdentificeerde, individuele natuurlijke persoon (art. 1 sub e Wiv 2002).

Recht op kennisneming

Dit heet ook wel het recht op inzage. Het houdt in dat een individu de AIVD en de MIVD kan vragen om inzage te krijgen in door de diensten verwerkte gegevens. Dit betekent niet dat een individu ook inzage krijgt in alle gevraagde gegevens. De Wiv 2002 voorziet in een aantal weigeringsgronden die samenhangen met de bescherming van de nationale veiligheid.

Semi-statisch archief	Het archief bij een dienst waar documenten worden bewaard die niet meer beschikbaar zijn voor het operationele proces en die in afwachting zijn van toepassing van de generieke selectielijst op basis waarvan vernietiging of overbrenging naar het Nationaal Archief kan plaatsvinden.
Verzoeker	De natuurlijke persoon die een inzageverzoek bij de AIVD of de MIVD doet. In de Wiv 2002 ook wel aanvrager genoemd.
Weigeringsgrond	De Wiv 2002 voorziet in een aantal weigeringsgronden op basis waarvan een verzoek om inzage in gegevens bij de dienst geheel of gedeeltelijk kan worden geweigerd. De weigeringsgronden zijn onder te verdelen in absolute gronden (bronnen, actuele werkwijze en actueel kennisniveau) en in relatieve gronden (zoals betrekkingen van Nederland met andere landen). Het verschil tussen deze twee soorten gronden is dat bij relatieve gronden een afweging dient plaats te vinden tussen het belang van kennisneming en het belang waarop de weigeringsgrond ziet.
Wiv 2002	Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten 2002. Deze wet gold ten tijde van het onderzoek door de CTIVD.

T 070 315 58 20 | **F** 070 381 71 68
E info@ctivd.nl | www.ctivd.nl